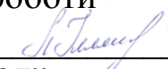

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Циклова комісія з соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з навчальної
роботи

 Л. ІЛЛЯШЕНКО
“27” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

підготовки фахового молодшого бакалавра
освітньо-професійна програма «СОЦІАЛЬНА РОБОТА»

галузь знань **23 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**
спеціальність **231 СОЦІАЛЬНА РОБОТА**

мова навчання: українська
статус дисципліни: обов'язкова

2024 рік

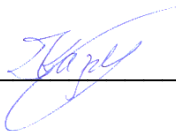
Робоча програма з дисципліни «Етика соціальної роботи» складена на основі освітньо-професійної програми «Соціальна робота» спеціальності 231 Соціальна робота. “26” серпня 2024 р. 18 с.

Розробник: **Дмитро КАЗІМІРОВ**
викладач кваліфікаційної категорії «спеціаліст»

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з соціальної роботи.

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

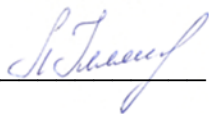
Голова циклової комісії

 Дмитро КАЗІМІРОВ

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол № 1 від “26” серпня 2024 р.

Голова методичної ради

 Людмила ІЛЛЯШЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота	Обов'язкова
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 231 Соціальна робота	Рік підготовки:
		3-й
Загальна кількість годин – 120	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Семестр
		6-й
Тижневих годин: аудиторних – 4 самостійної і індивідуальної роботи студента – 4		Лекції
		32 год.
		Семінарські
		28 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Вид контролю:
		Екзамен

Примітка.

Застосовані скорочення:

ЕСР – Етика соціальної роботи

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчального курсу «Етика соціальної роботи» є формування у здобувачів освіти знань про етику соціальної роботи як галузь гуманітарного знання, її предмет, завдання і функції, морально-етичні категорії та категорії професійної етики соціального працівника.

Передумови вивчення дисципліни: фахові компетентності, що формуються під час вивчення дисципліни «Етика соціальної роботи» необхідні при вивченні дисципліни «Основи комп'ютерного набору і коректури».

Завдання навчальної дисципліни:

- формування у здобувачів знань розуміння про етику соціальної роботи як галузь гуманітарного знання, її предмет, завдання і функції, морально-етичні категорії та категорії професійної етики соціального працівника;
- вивчення уявлень про моральну свідомість особистості соціального працівника та знань вимог, що висуваються до особистісно-моральних якостей соціального працівника;
- практичне формування у здобувачів знань бачення про етичні принципи, стандарти і норми в соціальній роботі; майстерність спілкування, етикет соціального працівника;
- розкриття змісту деонтології як вчення про належну поведінку, дії і вчинки фахівця; специфіки етики соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, партнерських взаємовідносин у галузі соціальної роботи;
- засвоєння знань і умінь соціально-педагогічних досліджень;
- вплив на свідомість спеціаліста з метою вдосконалення його як особистості і професіонала сфери соціальної роботи;
- сприяння більш повному та ефективному вирішенню професійних задач у сфері соціальної роботи.

На основі вивчення дисципліни «Етика соціальної роботи» у здобувачів фахової передвищої освіти формуються наступні компетентності:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи;

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері

3. Очікувані результати навчання

Під час вивчення дисципліни здобувачі фахової передвищої освіти мають досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньо-професійною програмою:

РН 5. Застосовувати етичні принцип і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності;

РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті (РН – 14);

Очікуваними результатами навчання дисципліни «Етика соціальної роботи» є достатній рівень сформованих знань та умінь. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:

знати:

- основи етики як науки, найважливіші етичні категорії і цінності;
- моральні принципи, норми етики соціальної роботи;
- найважливіші вимоги до етики взаємовідносин з різними групами і прошарками населення, партнерських стосунків з спеціалістами як у сфері соціального обслуговування населення, так і з спеціалістами та працівниками інших державних і недержавних установ і організацій;
- вимоги, що стосуються особистісно–моральних якостей соціального працівника.

вміти:

- налагоджувати взаємовідносини з різними групами і прошарками населення;
- встановлювати партнерські стосунки зі спеціалістами як у сфері соціального обслуговування населення, так і з спеціалістами та працівниками інших державних і недержавних установ і організацій.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи етики соціальної роботи

Тема 1. Об'єкт, предмет, мета, завдання та функції етики соціальної роботи

Поняття етики, її походження, предмет і основні завдання. Актуальність проблеми професійної етики соціальної роботи. Етимологія термінів «етика» та «мораль». Співвідношення моральних, релігійних та юридичних норм в суспільному житті. Взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль. Завдання і зміст навчального курсу «Етика соціальної роботи»

Тема 2. Основні морально-етичні категорії

Особливості етичних категорій. Категорії етики як система. Добро і зло – основні етичні категорії. Релятивізм та ригоризм в їх трактуванні. Основні категорії моральної свідомості. Категорії честь, гідність, обов'язок, справедливість, сенс життя, щастя. Етичні категорії спілкування.

Тема 3. Етичні принципи соціальної роботи

Поняття етичного принципу, норми, стандарту. Міжнародні етичні принципи. Українські етичні принципи в соціальній роботі. Основні етичні принципи соціальної роботи по відношенню до клієнта: дотримання інтересів клієнта, особиста відповідальність соціального працівника, прийняття клієнта таким, який він є, конфіденційність, доброзичливість, альтруїзм.

Тема 4. Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника.

Соціальна робота як простір для самореалізації. Якості і здібності соціальних працівників та шляхи їх формування. Фактори, що впливають на ефективність роботи соціального працівника. Базові вимоги до соціальних працівників. Ідеальний образ соціального працівника. Формування ідеального образу соціального працівника. Стадії становлення професіонала. Основи ефективного професійного виховання.

Складові образу соціального працівника: кваліфікаційні вимоги, психологічна готовність до оволодіння професією, особистісні якості. Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника. Система цінностей, ціннісна орієнтація і переконання соціальних працівників.

Тема 5. Моральна свідомість. Поняття, структура і основні категорії моральної свідомості.

Світоглядні основи етики як науки. Моральна свідомість, моральна практика і моральні відносини. Покликання – основа для вибору професії соціального працівника. Моральність. Рівень моральності фахівців. Формування та розвиток моральності. Емпатія соціальних працівників, відсутність осуду і відвертість в стосунках з клієнтами.

Зміст і структура моральної свідомості: моральні норми, принципи, ідеали і ціннісна орієнтація. Форми моральної свідомості. Емоційно-почуттєвий, раціонально-теоретичний рівень моральної свідомості. Подвійна мораль. Характеристика основних категорії моральної свідомості. Добро і зло. Обов'язок, моральний вибір і відповідальність.

Тема 6. Моральна культура особистості та її формування

Моральна культура особистості фахівця соціальної сфери. Структура моральної свідомості особистості. Самосвідомість. Моральне виховання як складова етичної свідомості

Тема 7. Етика благодійництва: історія та еволюція поглядів

Історичні корені й традиції благодійництва у світі. Благодійна діяльність в Україні в історичній ретроспективі. Феномен благодійності сьогодні: за і проти. Етика філантропії. Етика фандрейзингу та соціального лідерства

Змістовий модуль 2. Етика взаємовідносин соціального працівника у різних сферах професійної діяльності

Тема 8. Деонтологія соціальної роботи. Особливості її застосування в окремих сферах соціальної роботи

Професійна деонтологія. Основні поняття, сутність і зміст деонтології. Принципи деонтології. Зміст і сутність професійного обов'язку і боргу соціального працівника. Деонтологія як комплекс професійних, правових, морально-етичних правил. Професійний обов'язок. Внутрішні переконання та потреби. Професійний і моральний борг. Зміст, сутність і рівні компетентності. Джерела компетентності: життєвий досвід, загальна ерудиція, мистецтво, спеціальні методи навчання.

Відповідальність і борг соціального працівника перед суспільством професією, колективом, клієнтом і його оточенням. Відповідальність і борг соціального працівника перед собою.

Тема 9. Соціально-психологічні основи роботи соціального працівника

Поняття особистості. Структура психічних властивостей особистості. Психофізіологічні особливості особистості (темперамент, характер). Емоційно-вольові процеси і стани в роботі соціального працівника. Емоційний інтелект. Основи професійної стресостійкості. Психологічна саморегуляція та самоконтроль.

Тема 10. Етика та психологія спілкування соціального працівника

Роль комунікативної компетентності в соціальній роботі. Види спілкування. Поняття «емпатійного спілкування». Техніки ведення ефективної комунікації (мистецтво слухання, ведення розмови, постановка

запитань та їх види). Візуальна психодіагностика у професійному спілкуванні. Спілкування в ситуаціях тривожності, агресії, стресу.

Тема 11. Етика запобігання та вирішення конфліктів у роботі соціального працівника

Зміст поняття «конфлікт», типологія конфліктів, їх особливості. Причини та джерела конфліктів, їх позитивні і негативні сторони. Етичні засади соціальної роботи в процесі розв'язання конфлікту. Технології попередження конфліктів та методи їх урегулювання. Медіація.

Тема 12. Прийняття етичних рішень у практиці соціальної роботи

Характер морально-етичних проблем у соціальній роботі. Етичні дилеми і ціннісні протиріччя в роботі соціального працівника. Загальні підходи до прийняття етичних рішень та методи розв'язання етичних проблем

Тема 13. Етикет соціального працівника

Поняття етикету, особливості етикету соціального працівника. Етикет ділового спілкування (розмова по телефону, вислуховування клієнта, надання консультацій тощо). Правила етикету у невербальній комунікації. Етикет у співпраці з іноземними партнерами.

Тема 14. Моральні аспекти соціальної роботи з різними категоріями населення.

Етика соціальної роботи з різними соціальними групами. Принципи формування регіональних, місцевих моделей етики соціальної роботи в сучасних умовах. Деонтологічні вимоги до роботи з різними категоріями населення. Моральні аспекти роботи з дітьми і підлітками. Моральні основи сім'ї і шлюбу. Сімейно-шлюбні відносини як предмет етики соціальної роботи. Етико-моральні основи соціального захисту людей похилого віку. Особистість соціального працівника, його естетична культура, індивідуальний підхід і прояви гуманного ставлення до старих людей.

Тема 15. Етичні аспекти роботи соціального працівника у територіальній громаді.

Специфіка роботи соціального працівника в громаді. Етичні принципи соціальної роботи в територіальній громаді. Ціннісні орієнтації, дилеми та моральні норми в роботі соціального працівника в громаді. Особистісні характеристики соціального працівника в роботі з жителями територіальними громади.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	У тому числі		
		лекції	семінарські / практичні	с.р.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи етики соціальної роботи				
Тема 1. Об'єкт, предмет, мета, завдання та функції етики соціальної роботи	8	2	2	4
Тема 2. Основні морально-етичні категорії	8	2	2	4
Тема 3. Етичні принципи соціальної роботи	8	2	2	4
Тема 4. Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника	8	2	2	4
Тема 5. Моральна свідомість. Поняття, структура і основні категорії моральної свідомості	8	2	2	4
Тема 6. Моральна культура особистості та її формування	8	2	2	4
Тема 7. Етика благодійництва: історія та еволюція поглядів	8	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	56	14	12	30
Змістовий модуль 2. Морально-етичні аспекти діяльності соціального працівника				
Тема 8. Деонтологія соціальної роботи. Особливості її застосування в окремих сферах соціальної роботи	10	2	2	6
Тема 9. Соціально-психологічні основи роботи соціального працівника	10	2	2	6
Тема 10. Етика та психологія спілкування соціального працівника	8	4	2	2
Тема 11. Етика запобігання та вирішення конфліктів у роботі соціального працівника	8	4	2	2

Тема 12. Прийняття етичних рішень у практиці соціальної роботи	8	2	2	4
Тема 13. Етикет соціального працівника	10	2	4	4
Тема 14. Моральні аспекти соціальної роботи з різними категоріями населення	4		-	4
Тема 15. Етичні аспекти роботи соціального працівника у терито-ріальній громаді	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 2	64	18	14	30
Усього годин	120	32	28	60

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, мета, завдання та функції етики соціальної роботи	2
2	Основні морально-етичні категорії	2
3	Етичні принципи соціальної роботи	2
4	Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника	2
5	Моральна свідомість. Поняття, структура і основні категорії моральної свідомості	2
6	Моральна культура особистості та її формування	2
7	Етика благодійництва: історія та еволюція поглядів	2
8	Деонтологія соціальної роботи. Особливості її застосування в окремих сферах соціальної роботи	2
9	Соціально-психологічні основи роботи соціального працівника	2
10	Етика та психологія спілкування соціального працівника	4
11	Етика запобігання та вирішення конфліктів у роботі соціального працівника	4
12	Прийняття етичних рішень у практиці соціальної роботи	2
13	Етикет соціального працівника	2
14	Етичні аспекти роботи соціального працівника у терито-ріальній громаді	2
	Разом	34

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, мета, завдання та функції етики соціальної роботи	2
2	Основні морально-етичні категорії	2
3	Етичні принципи соціальної роботи	2
4	Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника	2
5	Моральна свідомість. Поняття, структура і основні категорії моральної свідомості	2
6	Моральна культура особистості та її формування	2
7	Деонтологія соціальної роботи. Особливості її застосування в окремих сферах соціальної роботи	2
8	Соціально-психологічні основи роботи соціального працівника	2
9	Етика та психологія спілкування соціального працівника	2
10	Етика запобігання та вирішення конфліктів у роботі соціального працівника	2
11	Прийняття етичних рішень у практиці соціальної роботи	2
12	Етикет соціального працівника	4
13	Етичні аспекти роботи соціального працівника у терито-ріальній громаді	2
	Разом	28

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти – форма організації навчального процесу, при якому заплановані завдання виконуються здобувачем вищої освіти під методичним керівництвом викладача, але без його особистої участі.

Мета самостійної роботи – відповідним комплексом заходів забезпечити регулярну і ефективну самостійну роботу здобувача вищої освіти над вивченням навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувача вищої освіти над засвоєнням даної навчальної дисципліни включає вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, підготовка до доповідей (з презентацією), виступів на семінарських заняттях. За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від здобувача вищої освіти роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань та законодавчими і нормативними актами.

Самостійна робота здобувач вищої освіти може бути ефективною при наявності контролю з боку викладача. Зворотній зв'язок дозволяє викладачу своєчасно отримати інформацію про ступінь засвоєння здобувач вищої освіти програмного матеріалу, допомагає отримати додатковий матеріал, який характеризує індивідуальні властивості кожного здобувач вищої освіти, що позитивно впливає на об'єктивність підсумкової оцінки знань здобувача вищої освіти.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Об'єкт, предмет, мета, завдання та функції етики соціальної роботи	4
2	Основні морально-етичні категорії	4
3	Етичні принципи соціальної роботи	4
4	Фахові та особистісні вимоги до соціального працівника	4
5	Моральна свідомість. Поняття, структура і основні категорії моральної свідомості	4
6	Моральна культура особистості та її формування	4
7	Етика благодійництва: історія та еволюція поглядів	6
8	Деонтологія соціальної роботи. Особливості її застосування в окремих сферах соціальної роботи	6
9	Соціально-психологічні основи роботи соціального працівника	6
10	Етика та психологія спілкування соціального працівника	2
11	Етика запобігання та вирішення конфліктів у роботі соціального працівника	2
12	Прийняття етичних рішень у практиці соціальної роботи	4
13	Етикет соціального працівника	4
14	Моральні аспекти соціальної роботи з різними категоріями населення	4
15	Етичні аспекти роботи соціального працівника у терито-ріальній громаді	2
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Формою звіту індивідуальної роботи здобувача освіти є написання реферату, виконання індивідуальних завдань (практичних робіт).

Мета написання реферату – набуття здобувачем освіти навичок роботи з літературними джерелами і оформлення реферату відповідно до вимог, які висуваються до оформлення текстових документів.

Теми рефератів:

1. Поняття деонтології.
2. Типи взаємовідносин між суб'єктами взаємодії у соціальній роботі.
3. Відповідальність і обов'язок соціального працівника перед суспільством і державою.
4. Відповідальність і обов'язок соціального працівника перед професією.
5. Особливості етичних категорій.
6. Добро і зло – основні етичні категорії.
7. Етика комунікацій та основні принципи морального спілкування.
8. Відповідальність соціального працівника перед колективом (колегами).
9. Відповідальність соціального працівника перед клієнтом і його близькими.
10. Професійне спілкування у соціальній роботі.
11. Категорії етики як система.
12. Обов'язок соціального працівника перед самим собою.

10. Перелік питань до екзамену

1. Охарактеризуйте поняття етики, її походження, предмет та основні завдання.
2. Визначте актуальність проблеми професійної етики соціальної роботи.
3. Проаналізуйте взаємозв'язок етики з іншими науками, що вивчають мораль.
4. Визначте особливості етичних категорій.
5. Охарактеризуйте поняття добра та зла як основні етичні категорії.
6. Проаналізуйте основні категорії моральної свідомості.
7. Надайте характеристику категоріям честь, гідність, обов'язок, справедливість, сенс життя, щастя.
8. Охарактеризуйте поняття етичного принципу, норми, стандарту.
9. Проаналізуйте міжнародні етичні принципи.
10. Назвіть українські етичні принципи в соціальній роботі.
11. Розкрийте основні етичні принципи соціальної роботи по відношенню до клієнта: дотримання інтересів клієнта, особиста відповідальність соціального працівника, прийняття клієнта таким, який він є, конфіденційність, доброзичливість, альтруїзм.

12. Охарактеризуйте соціальну роботу як простір для самореалізації.
13. Визначте фахові вимоги до соціального працівника.
14. Визначте особистісні вимоги до соціального працівника
15. Проаналізуйте взаємозв'язок між професійними і духовно-моральними якостями соціального працівника.
16. Охарактеризуйте професійні цінності соціального працівника та надайте їх класифікацію.
17. Визначте ціннісні орієнтації соціального працівника.
18. Охарактеризуйте професійно-етичні якості соціального працівника.
19. Охарактеризуйте сутність культуру особистості фахівця соціальної сфери.
20. Проаналізуйте структуру моральної свідомості особистості та самосвідомість.
21. Охарактеризуйте моральне виховання як складову етичної свідомості.
22. Охарактеризуйте структуру моральної свідомості соціального працівника.
23. Проаналізуйте благодійну діяльність в Україні в історичній ретроспективі.
24. Визначте основні аргументи «за» і «проти» феномену благодійності в сучасному світі.
25. Охарактеризуйте етику філантропії, фандрейзингу та соціального лідерства.
26. Охарактеризуйте основні поняття, сутність і зміст деонтології.
27. Охарактеризуйте зміст та сутність професійного обов'язку соціального працівника.
28. Охарактеризуйте зміст професійного та морального боргу соціального працівника.
29. Проаналізуйте поняття особистості та структуру її психічних властивостей.
30. Охарактеризуйте психофізіологічні особливості особистості (темперамент, характер)
31. Охарактеризуйте емоційно-вольові стани та значення емоційного інтелекту в роботі соціального працівника.
32. Розкрийте основи професійної стресостійкості. Психологічна саморегуляція та самоконтроль.
33. Поясніть роль комунікативної компетентності в соціальній роботі.
34. Проаналізуйте види спілкування та поняття «емпатійного спілкування».
35. Розкрийте сутність технік ведення ефективної комунікації (мистецтво слухання, ведення розмови, постановка запитань та їх види).
36. Розкрийте особливості застосування візуальної психодіагностики у професійному спілкуванні.

37. Розкрийте особливості спілкування в ситуаціях тривожності, агресії, стресу.
38. Розкрийте зміст поняття «конфлікт», типологію конфліктів та їх особливості.
39. Поясніть причини та джерела конфліктів, їх позитивні і негативні сторони.
40. Охарактеризуйте етичні засади соціальної роботи в процесі розв'язання конфлікту.
41. Охарактеризуйте технології попередження конфліктів та методи їх урегулювання та сутність медіації.
42. Проаналізуйте характер морально-етичних проблем у соціальній роботі.
43. Проаналізуйте сутність етичних дилем та ціннісних протиріч в роботі соціального працівника.
44. Охарактеризуйте загальні підходи до прийняття етичних рішень та методи розв'язання етичних проблем.
45. Поясніть поняття етикету та особливості етикету соціального працівника.
46. Охарактеризуйте особливості етикету ділового спілкування (розмова по телефону, вислуховування клієнта, надання консультацій тощо).
47. Наведіть правила етикету у невербальній комунікації.
48. Охарактеризуйте особливості етикету у співпраці з іноземними партнерами.
49. Охарактеризуйте сутність специфіки роботи соціального працівника в громаді.
50. Проаналізуйте ціннісні орієнтації, дилеми та моральні норми в роботі соціального працівника в громаді.

11. Методи навчання

Лекційний матеріал подається усно, використовуються наочність, візуалізація у вигляді схем, малюнків, презентацій, перегляд відео. Під час лекцій аналізуються проблемні ситуації, організовується зворотній зв'язок з аудиторією шляхом формування запитань у режимі діалогу.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальна дискусія, створення ситуації у процесі викладання, опора на життєвий досвід здобувача освіти.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований, самоконтроль, самооцінка.

12. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний: усний контроль (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване, репродуктивне, реконструктивне, творче);

Тестовий контроль (тести відкритої форми, тести закритої форми);

Самоконтроль і самооцінка;

Під час практичних занять коротко розглядаються теоретичні положення відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади, за необхідності здобувачі освіти презентують підготовлені індивідуальні завдання або завдання підготовлені у малих групах. Активно використовуються такі методи: мозковий штурм, робота парах, робота в малих групах.

Підсумковий контроль: екзамен.

Задля реалізації принципу диференціації та індивідуалізації навчання контроль проводиться з використанням різнорівневих завдань.

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання різнорівневих завдань для здобувачів освіти (тести, контрольна робота, самоконтроль)

– перший рівень – середній (3 бали). Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;

– другий рівень — достатній (4 бали). Здобувач освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням). Відповідь здобувача освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень;

– третій рівень – високий (5 балів). Знання здобувача освіти є глибокими, міцними, системними; здобувач освіти вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію.

14. Рекомендована література

Основна

1. Сушик І.В. Етика та деонтологія соціального працівника: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцький НТУ, 2020. 188 с.

2. Етика соціальної роботи: навч. посібник / МОН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; уклад. С. О. Роєнко. 2-е вид., переробл. та доповн. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 202 с.

3. Зозуляк-Случик Р.В. Етика соціальної роботи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: НАІР, 2019. 190 с.

4. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
5. Теорія та практика соціальної роботи: навчальний посібник / О.Г. Карпенко, Н.Ф. Романова. К.: Видавничий дім «Слово», 2015. 408 с.
6. Клочко О.О. Етика фахівця соціальної сфери у схемах і коментарях: навчальний посібник. Суми: ФОП Цьома С.П., 2018. 92 с.
7. Вступ до соціальної роботи / за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича. К., 2005. 304 с.
8. Етика соціальної роботи: принципи і стандарти. *Соціальна робота в Україні*: навч. посіб. / за ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К., 2004. С. 243–249.
9. Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України. *Соціальна робота в Україні*: навч. посіб. / за ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К., 2004. С. 250–253.

Допоміжна

1. Малахов В.А. Етика: Курс лекцій: Навчальний посібник: 4-те вид. К.: Либідь, 2002. 384 с.
2. Зайченко І.В. Етика соціальної роботи: Навчальний посібник. Чернівці: Видавництво ЧДПСТП, 2008. 274 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К.: «Освіта України», 2006. 528 с.
4. Іщук С.В. Етика соціальної роботи: опорні конспекти: метод. рекомендації для студ. спец. «Соціальна педагогіка» та «Соціальна робота» / С.В. Іщук. Тернопіль: ТДУ, 2003. 180 с.
5. Лукас Д., Васильченко О. Етичні принципи та цінності соціальної роботи. *Соціальна робота в Україні: перші кроки* / [За ред. Полтавця В.І.]. К.: КМ Академія, 2000. С. 29–45.
6. Міжнародні етичні стандарти соціальних працівників. *Соціальна робота*: В 3 ч. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. Ч.1: Основи соціальної роботи / За ред. Т. Семигіної та І. Григи. 2004.
7. Пейн М. Соціальна робота: Сучасна теорія / Наук. Ред. І.В. Наместнико-ва; пер з англ., 2007. 374 с.
8. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / І.Д.Зверєва, О.В. Безпалько, С.Я.Харченко та ін.; За заг. ред. І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
9. Соціальна робота: В 3 ч. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. Ч. 1: Основи соціальної роботи / Н.Б. Бондаренко, І.М. Грига, Н.В. Каба-ченко та ін.; за ред. Т. Семигіної та І. Григи. 2004. 178 с.

10. Соціальна робота: Короткий енциклопедичний словник. К.: ДЦССМ, 2002. 536 с.
11. Чмут Т.К., Чайка Г.Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. 3-тє вид., стер. К.: Вікар, 2003. 223 с. (Вища освіта ХХІ століття).
12. Ярема Я. Українська духовність в її культурно-історичних виявах. Львів. Накладом автора, 1937. 77 с.
13. Code of ethics of the National Association of Social Workers. National Association of Social Workers [Washington, D.C.: The Association, 1999]
14. Ethics and Values in Social Work: Third Edition Practical Social Work Series Sarah Banks Palgrave Macmillan, 2006, 218 p.
15. Frederic G. Reamer Social Work Values and Ethics New York : Columbia University Press, ©2008.
16. Reconstitution of social work: towards a moral conception of social work practice Yuk-ying Ho; Xinbang Ruan Singapore; London: World Scientific, 2010.

14. Інформаційні ресурси

1. Наместникова В.В. Етичні основи соціальної роботи. URL: https://stud.com.ua/87971/sotsiologiya/etichni_osnovi_sotsialnoyi_roboti
2. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. URL: <https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2019/03/Ukranian-Global-SW-statement-of-Ethical-Principles.pdf>